

Diputació
Barcelona

Deixalleries
Servei d'assessorament i suport

Les deixalleries, centres clau en l'assoliment dels objectius de reciclatge

FITXA INFORMATIVA

Abril 2024

INTRODUCCIÓ

Les deixalleries tenen un paper molt important en la recollida selectiva, especialment en municipis amb sistemes de recollida d'alta eficiència com el Porta a Porta o els contenidors amb tancament i identificació.

Tot i l'augment de la separació de residus amb aquests sistemes, sense la correcta gestió de les fraccions no ordinàries es fa difícil assolir els objectius de reciclatge marcats per la Unió Europea (55% al 2025, 60% al 2030 i 65% al 2035).

CONCEPTES PREVIS

DEIXALLERIA: Centre de recepció i emmagatzematge selectiu de productes per a la seva reutilització i de residus municipals per als seus tractaments posteriors: preparació per a la reutilització, valorització i disposició final.

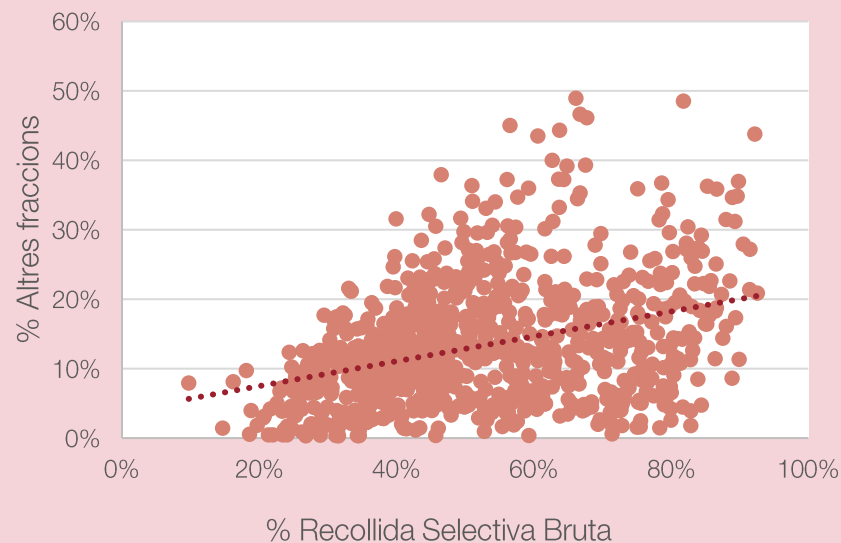
FRACCIÓNS NO ORDINÀRIES: Altres fraccions de residus assimilables a domèstics (piles, fluorescents, olis vegetals, voluminosos, aparells elèctrics i electrònics, etc.).

CONTEXT

La generació de residus a Catalunya es situa en 510,82 kg/hab/any (segons dades ARC, 2022). D'aquests residus, **aproximadament un 34% correspon a altres fraccions o fraccions no ordinàries**, és a dir, residus que cal recollir a través de serveis de recollida específics, com la recollida de residus voluminosos, la recollida de poda, les minideixalleries..., o a través de les deixalleries.

Per tant, es tracta d'una gran quantitat de residus que cal tenir en compte per a l'assoliment dels objectius marcats per la normativa.

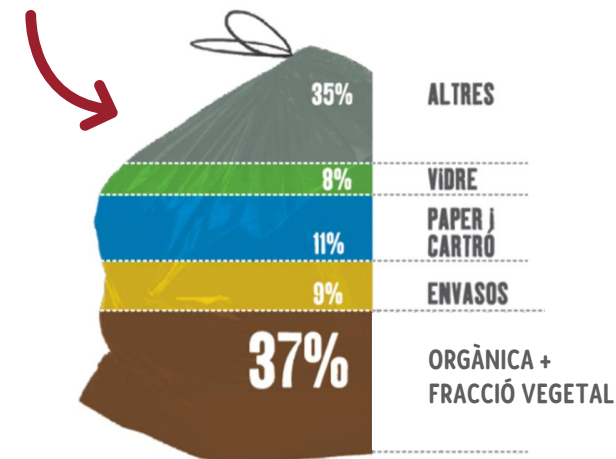
Al representar el percentatge de recollida selectiva bruta dels municipis de Catalunya (eix X) i el percentatge de recollida d'altres fraccions respecte el total de residus generats (eix Y), observem una correlació entre els municipis que tenen una **major recollida de fraccions no ordinàries amb aquells que compten amb un major percentatge de recollida selectiva bruta**.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Agència de Residus de Catalunya

La bossa tipus de Catalunya

Representació del % de cada fracció de residus en pes

Font: Agència de Residus de Catalunya

Beneficis de la recollida selectiva de les fraccions no ordinàries a les deixalleries

Assolir els objectius marcats per la normativa i el seu compliment

Tractar adequadament residus per evitar impactes ambientals

Reduir problemes d'abandonaments i brutícia a la via pública. Millora de funcionament dels altres serveis.

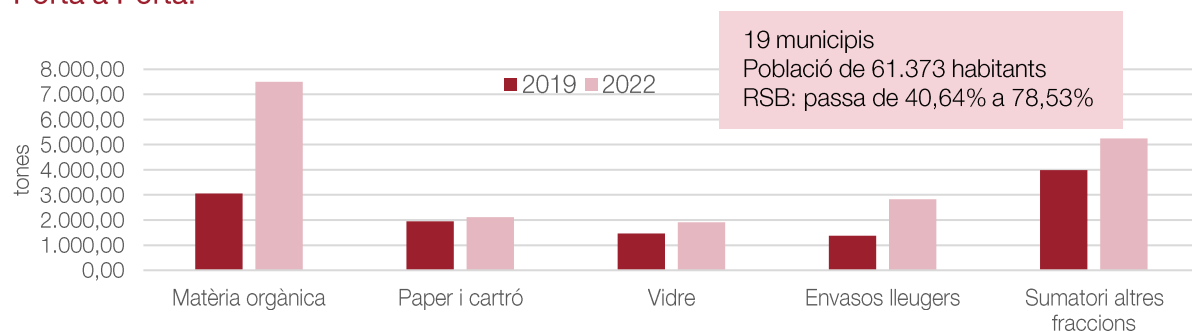
COM AFECTEN ELS SISTEMES DE RECOLLIDA D'ALTA EFICIÈNCIA A LA DEIXALLERIA?

En els propers anys, amb l'objectiu de millorar la recollida selectiva i donar compliment a la normativa, es preveu un augment de municipis que canviaran el sistema de recollida de residus, passant de contenidors sense tancament ni identificació a **sistemes porta a porta o contenidors intel·ligents**. Aquest fet pot implicar variacions en la recollida de les fraccions de residus no ordinàries, amb un possible increment de l'ús de la deixalleria per part de la ciutadania.

Com s'ha comportat la recollida de les fraccions no ordinàries en aquells municipis que han implantat sistemes d'alta eficiència:

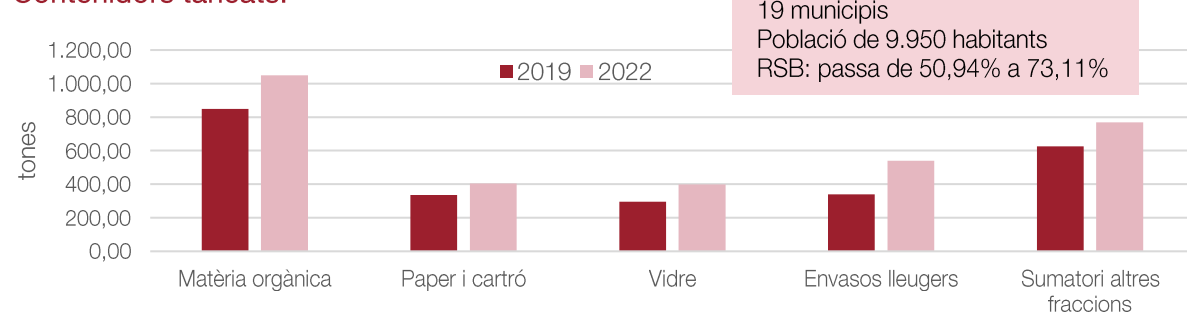
Implantació del sistema al 2021. Comparem dades 2019 amb 2022.

Porta a Porta:

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Agència de Residus de Catalunya

Contenidors tancats:

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Agència de Residus de Catalunya

En tots dos casos, la recollida d'altres fraccions es veu incrementada amb la implantació de sistemes de recollida eficients i, per tant, amb l'eliminació de l'anonimat en el lliurament de la fracció Resta.

Segons dades de l'any 2022 dels Cercles de Comparació Intermunicipal de la Diputació de Barcelona, el **percentatge d'utilització de la deixalleria** es va situar en:

- Municipis amb contenidors oberts: **49%**
- Municipis amb porta a porta: **130%**

Així doncs, entre els **possibles impactes i necessitats** que podem esperar després d'una implantació d'un sistema de recollida d'alta eficiència en un municipi, trobem:

- Augment de les entrades a la deixalleria.
- Augment de les tones recollides.
- Necessitat d'augmentar l'horari de la deixalleria.
- Necessitat de relacionar la tecnologia del servei de recollida amb la del servei de deixalleria.
- Preveure els possibles impactes de les àrees d'emergència situades prop de la deixalleria.
- Preveure els possibles augments dels serveis de recollida d'altres fraccions al municipi (recollida de voluminosos, recollida de poda, etc.) i com això pot afectar també a la deixalleria si hi realitzen els buidatges.

RECALL D'EXPERIÈNCIES

Model de contenidors tancats - Centelles

Context

- 7.726 habitants
- Tancament de contenidors al 2022 amb model multiproducte.
- Una única deixalleria.
- Contenidors a via pública per a altres fraccions (tèxtil, olis, minideixalleries, etc.).

Modificacions dels serveis en la implantació

- Ampliació de l'horari del servei de deixalleria, passant de 24h setmanals a 33h.
- Millora en els serveis de gestió de voluminosos i poda del municipi.

Resultats – afectació del nou model al servei de deixalleria

- Les aportacions de residus de **voluminosos i poda** són les que més han augmentat.
- El **nombre d'usuaris totals** també ha augmentat amb el tancament, arribant gairebé a doblar-se, tot i que les **tones recollides es mantenen**.

Conclusions i consideracions a tenir en compte

- El canvi de model a contenidors tancats no sembla alterar substancialment el servei de deixalleria.
- Les actuacions prèvies al canvi de model faciliten un canvi gradual d'hàbits en els usuaris.
- És recomanable preveure la gestió de les restes de jardineria i dels voluminosos conjuntament amb les fraccions amb aportació en contenidor.
- La integració del sistema de registre en una única targeta/mòbil facilita la gestió de dades als usuaris i a l'Ajuntament, així com l'aplicació de la taxa per aportació.

Model mixt – Consorci de Residus del Bages

Context

- 190.500 habitants
- 16 deixalleries en xarxa + 3 mòbils.
- Compten amb un programa de reutilització social a les deixalleries.
- Model mixt: municipis amb PaP, municipis amb contenidors tancats i municipis amb contenidors oberts.

↳ *Permet realitzar comparacions interessants en l'efecte que els diferents sistemes tenen en el servei de deixalleria.*

Resultats – afectació dels nous models al servei de deixalleries

- La implantació d'un sistema porta a porta comporta un **increment notori d'usuaris a la deixalleries** i, també en tones recollides a la instal·lació.
- En canvi, la implantació d'un sistema de contenidors tancats comporta un increment en tones, però no tan notori a nivell d'usuaris.

Conclusions i consideracions a tenir en compte

- En general hi ha un increment d'entrades a les deixalleries, sobretot d'usuaris domèstics i caps de setmana.
- Els impactes sobre la deixalleria són més notoris en implantacions de sistemes porta a porta que en els municipis amb contenidors tancats.
- Hi ha un increment de demanda en el servei de voluminosos, tot i que no és gaire significatiu, millorant el percentatge dels serveis concertats respecte els voluminosos abandonats.

! CONCLUSIONS

- La implantació de sistemes de recollida amb identificació, com el porta a porta o els contenidors tancats, sembla tenir un efecte en la recollida de les fraccions no ordinàries.
- Un canvi en el sistema de recollida sembla afectar notablement el **nombre d'usuaris de la deixalleria**, fent que aquest incrementi.
- El sistema porta a porta sembla tenir un efecte més notable sobre el servei de deixalleria que el sistema amb contenidors tancats.
- Comptar amb **recollides municipals complementàries de les fraccions no ordinàries** (recollida de voluminosos, recollida de poda, minideixalleries, etc.) ajuda a reduir les incidències, que la implantació del sistema de recollida sigui més àgil i que la deixalleria no es vegi tan afectada.
- Caldria disposar de més dades per a determinar l'impacte real que té la implementació d'un sistema d'alta eficiència a la deixalleria, fent un especial focus en la fracció voluminosos.
- En canvis de sistema és necessari: **re-dimensionar el servei de deixalleria i comunicar-ho a la ciutadania.**